

DR | GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
dr.dk
29.05.2024

Klage over P1 Morgen

Du har den 9. april 2024 klaget over et indslag i P1 Morgen sendt den 9. april 2024. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, DR KBU
Senior konsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR
Led. indholdschef Anders Emil Møller, DR Nyheder
Redaktionschef Michael Alsen, DR Nyheder
Direktør Sandy French, DR Nyheder

Sagen kort

En lytter kritiserede DR for at et indslag i P1 Morgen om atomkraftindustriens tilbagegang ikke levede op til integritet og objektivitet. Klageren får ikke medhold.

Gennemgang af sagen

Den 9. april 2024 klager en lytter, _____ (herefter Klager) over et indslag om atomkraft i P1 Morgen sendt på P1 den 9. april 2024. Klageren giver udtryk for, at indslaget ikke lever op til objektivitet og integritet – og dermed ikke med DR's etik. DR, ved redaktionschef Michael Alsen (MA), svarer den 23. april 2024.

Klager henvender sig igen til DR's redaktionschef d. 23. april med en replik og uddybning af klagen. MA svarer Klager d. 1. maj, at DR har afvist kritikken og henviser til LSR, hvis Klager ønsker at gå videre med klagen. Klager henvender sig til LSR d. 6. maj 2024 med en anke over DR's svar.

Klager skriver, at P1 Morgen den 9. april 2024 ikke lever op til de standarder, Klager forventer.

Klager skriver blandt andet i sin klage til DR:

"Jeg skriver for at udtrykke min dybe bekymring og utilfredshed med et nyligt radioindslag, der blev præsenteret på P1 Morgen tirsdag d. 9/4, som er en del af jeres public service-tilbud. Indslaget omhandlede den såkaldte "World Nuclear Status Report", udarbejdet af Mycle Schneider. Mit hovedankepunkt er, at indslaget ikke levede op til de forventede standarder for integritet og objektivitet, som man bør forvente af en statsstøttet public service-organisation. Rapporten, som blev præsenteret som kildegrundlaget, synes at have været ensidigt vinklet imod atomkraft. Dette betyder ikke, at rapporten data ikke er korrekte, men man drage mange konklusioner ud fra disse data og det er dette I fejler i at nuancere.

Der er flere specifikke problemer med indslaget:

Udlægning af rapportens udgiver som neutral konsulentvirksomhed: I undlader, at gøre opmærksom på, at World Nuclear Status Report er et aktivistisk organ, hvis formål det er at stoppe udbredelsen af atomkraft.

Mangel på Kritisk Perspektiv: Der blev kun interviewet to personer til indslaget. Rapportens udgiver, som man burde have stillet kritiske spørgsmål og en anden person som, syntes ikke at stille spørgsmål ved rapportens præmisser eller undersøge årsagerne til atomkraftens aktuelle tilstand. Der burde have været en kritiker af rapportens konklusioner.

Ensrettet Fortolkning af Data: Rapporten konkluderer ensidigt, at atomkraft ikke er værd at investere i, uden at undersøge eller udfordre denne påstand med andre synspunkter eller data.

Jeg mener, at dette indslag ikke lever op til de høje standarder for uafhængighed og journalistisk integritet, som jeres organisation bør efterleve. Som en licensbetaler forventer jeg, at jeres dækning af emner som disse er afbalanceret, informativ og i stand til at give seerne et fuldstændigt billede af diskussionen.

Klager skriver tillige, at Klager mener, at indslaget "mindede mere om aktivisme end om journalistik".

Klager opfordrer DR til at undersøge denne sag grundigt og træffe "passende foranstaltninger" for at sikre, at lignende tilfælde undgås i fremtiden"

DR svarer

DR ved redaktionschef Michael Alsen (MA) svarer d. 23. april 2024 Klager:

"Jeg skal indledningvist bemærke, at jeg ikke deler din opfattelse af, at vores indslag ikke lever op til den standard og de forventninger, man med rette må have til vores program.

Først og fremmest er der er par faktuelle betragtninger. Vi udlægger ikke rapportens udgiver som en neutral konsulentvirksomhed - vi kalder den bare tysk. Vi gør videre gældende, at dens konklusioner peger imod atomkraft og har gjort det i mange år - det er bare ikke det samme som at være aktivistisk. Hvordan vil du overhovedet definere aktivistisk i den sammenhæng? Det er fint, at modstandere af Mycle Schneider betragter denne som en aktivistisk størrelse, men det er ikke et stempel, vi uden videre kan overtage som medie.

Desuden - og det er næsten det vigtigste - så blåstempler en uafhængig dansk ekspert i indslaget (DTU) rapporten, hun siger, at dens resultater stemmer overens med forskning på området.

Videre angriber du, at vi kun har den ene part med - og det kan jeg afsløre var med åbne øjne, eftersom vi ikke ønskede en traditionel for/imod debat om atomkraft - snarere var ambitionen at tage temperaturen på atomkraftværkerne i 2024.

Endelig vil jeg gerne understrege, at rapporten er over 500 sider lang og er fuld af data, der understøtter dens grundlæggende konklusion, ligesom dansk forskning fra DTU støtter samme påstand.

Derfor må jeg overordnet afvise dine indvendinger og nøjes med at takke dig for at lytte med og tage dig tid til at skrive efterfølgende".

Klager henvender sig til DR med en uddybning af kritikken. Efter DR's svar anker Klager til LSR d. 6. maj 2024.

LSR bekræfter den 21. maj 2024, at sagen vil blive behandlet som en ankesag.

Procedure

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR har op til fire uger til at besvare en klage. Dette er overholdt her. Klagen skal forholde sig til det, der er klaget over. Dette er overholdt. Det er den ansvarlige chef, som besvarer klagen. Dette er tillige overholdt. Klagen skal indeholde en klagevejledning, hvilket den gør.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klagers anke går på følgende forhold, som LSR her sammenfatter:

1.

Klager mener, at indslaget ikke lever op til de retningslinjer, som DR angiver at arbejde efter, og at Michael Alsens afvisning af, at klagen ikke er velbegrundet.

2.

Klager skiver blandt andet, at hvis DR's indhold ikke lever op til "høje programetiske og journalistiske standarder", mener Klager, at DR bør dokumentere, at dette har været tilfældet. Klager mener ikke, at det har den ansvarlige redaktør har dokumenteret dette, og at DR's afvisning af klagen i Klagers optik er usaglig.

3.

Klager mener, at lytterne med introduktionen til en ny rapport, der omtales i indslaget, får det indtryk,

at "indslagetets formål er at undersøge, hvorvidt atomkraft rent faktisk vil kunne være en del af løsningen." Klager henviser til, at der nævnes en række pointer fra rapporten om atomkraftindustriens tilstand, og konklusionen i indslaget er, at det er en industri i tilbagegang.

4.

Klager skriver, at "DR gør sig til mikrofonholder for rapportens forfatter Mycle Schneider, der, uden at få kritiske spørgsmål, får lov til at lade rapporten være udgangspunkt for yderligere en række konklusioner, der dog ikke kan drages på baggrund af rapporten alene, og derfor alene er Schneiders holdning". Klager mener, at disse forhold bør problematiseres, og at det er en fejl, at programmet ikke gør det. Klager henviser til P1 Morgens programtale og skriver, at det er programmets formål at være kritisk.

Klager mener, at konklusionerne bør udfordres i dette tilfælde, da rapportens forfatter ifølge Klager er en omstridt person, når det kommer til emnet atomkraft. Klager henviser til, at atomkrafts fortalere betegner Mycle Schneider som "anti-atomkraftsaktivist".

5.

Klager kritiserer P1 Morgens valg af vinkel og rapportens konklusion om atomkraftindustriens tilstand og rapportens forfatters egne konklusioner.

Klager mener, at de to gæster har samme ståsted, og at det er problematisk. Klager mener tillige, at gæsternes udsagn ikke "udfordres", og Klager skriver i sin anke, at de har en "karakter der kræver dette".

6.

Klager skriver, at indslaget sætter atomkraft i et dårligt lys. Klager skriver tillige, at indslaget blev vinklet på en måde, som Klager synes er forkert. Klager kommer med forslag til andre emner og kilder, som efter Klagers vurdering er mere interessante at benytte. Klager giver udtryk for, at DR bør redegøre for dette.

7.

Klager skriver, at chefredaktør MA ikke tog Klagers kritik "alvorligt".

Gennemgang

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR både bringer hurtig og korrekt information. Det følger endvidere, at DR har redigeringsretten til sit stof – det vil sige, at DR selv vælger kilder og vinkler. LSR lægger i denne indstilling vægt på, om der i programmet fremsættes urigtige eller upræcise udtalelser, som derfor er i strid med DR's etik.

Ad. 1.

Klager skriver, at indslaget ikke lever op til de retningslinjer, som DR angiver at arbejde efter, og at Michael Alsens svar på klagen ikke er velbegrunderet. LSR gennemgår i de nedenstående punkter Klagers konkrete påstande. LSR vurderer, at MA's svar er fyldestgørende og rettidigt og forholder sig Klagers kritik. DR's svar er velbegrunderede, selv om Klager ikke er enig med MA i dennes svar. Klagers kritik af DR's svar får ikke medhold.

Ad. 2.

Det er DR's redaktionelle frihed at vælge vinkler og foretage sin egen journalistiske prioritering. Klager efterspørger, at DR dokumenterer, at DR arbejder efter "høje programetiske og journalistiske standarder". LSR afviser, at DR skal tage dette skridt i forhold til Klager. DR's journalistiske produkter

skal fungere på egne præmisser på baggrund af den redaktionelle og journalistiske proces, der er gået forud for publicering. Klager har ikke krav på, at DR skal fremlægge en sådan dokumentation. Konkrete klagepunkter vil blive behandlet, og det vil være det grundlag, som afgør, om de overordnede programetiske og journalistiske standarder er overholdt.

Ad. 3.

Klager giver udtryk for, at det var indslagetets formål at undersøge, hvorvidt atomkraft kan være en del af løsningen. Det er denne opfattelse af indslagetets formål, som Klager lægger til grund for sin kritik. Det fremgår af indledningen til indslaget, at DR arbejder med en anden præmis.

Indslaget indleder med at præsentere rapporten således:

Vært: *"I 80'erne der lød det sådan, "atomkraft nej tak", men nu er det som om, at debatten den har ændret sig. Nu kunne atomkraft muligvis være en del af svaret på den globale opvarmning. Men nu er der kommet en ny rapport. Den her rapport er fra World Nuclear Status Rapport, som er en tysk konsulentvirksomhed. De har udgivet den. Og de tager temperaturen på verdens atomkraftværker. Hvor mange er åbne, hvor mange er lukkede - og den måler den energi, de leverer, og registrerer hvor meget, de står stille. Og resultatet af denne her rapport det er, at vi får mindre og mindre energi fra atomkraft. 4 % mindre end vi fik sidste år. Så nu kommer kun 1/10 af verdens strøm fra atomkraft. Og det er det laveste siden 80'erne. Og dertil kommer, at værkerne generelt er gamle og slidte og nogle er så medtagne, at de kun fungerer hver anden dag. Og de nye tager i gennemsnit 10 år at bygge. Altså, så er konklusionen i denne her rapport, at det er en industri i tilbagegang."*

Klager har ikke dokumenteret, at dette skulle være forkert, efter hvad der oplyses i indslaget. Dette bliver underbygget af en ekspertkilde fra DTU.

Det er en vinkling, som ikke svarer til Klagers opfattelse af vinklingen og ønske om en bestemt vinkling.

Men det følger af DR's redaktionelle ret, at DR ikke overtræder egne etiske retningslinjer ved at vinkle, som man gør: Nemlig på om atomkraftindustrien er en industri i tilbagegang.

Ad. 4. og ad. 5

Klager skriver, at *"DR gør sig til mikrofonholder for rapportens forfatter Mycle Schneider, der, uden at få kritiske spørgsmål, får lov til at lade rapporten være udgangspunkt for yderligere en række konklusioner, der dog ikke kan drages på baggrund af rapporten alene, og derfor alene er Schneiders holdning"*.

Det er DR's valg, hvilke kilder man inddrager og citerer. DR har valgt at lade en uvildig ekspert med faglig forstand på atomkraftindustrien vurdere de konklusioner, som rapporten indeholder. Hvis DR ønskede at anvende den interviewede uvildige professor for at kvalificere hovedkilden til indslaget, kunne DR med fordel have spurgt professoren til hendes vurdering af selve tænketanken og dens ståsted i den videnskabelige debat om atomkraft, men det er DR's redaktionelle valg og ret ikke at gøre det til en del af indslaget herunder at vælge at fokusere på blandt andet den pointe, at mængden af energi fra atomkraft er på tilbagegang. Det var derfor ikke indslagetets formål at sætte spørgsmålstegn ved rapportens konklusion. Klager mener, at konklusionerne bør udfordres, da rapportens forfatter ifølge Klager er en "omstridt person", når det kommer til emnet atomkraft. Klager har ikke dokumenteret, at den anvendte kilde fra tænketanken er 'en omstridt person' eller i hvilken sammenhæng, dette skulle være tilfældet, og udtalelsen fremstår derfor udokumenteret. DR har sin redaktionelle ret til at anvende den pågældende kilde, men som tidligere nævnt kunne DR med fordel have styrket sin kildekritik i selve dækningen, hvis DR havde bedt den medvirkende professor fra DTU om at vurdere tænketanken, dens placering i den internationale atomkraftdebat og den anvendte hovedkilde.. Klager får ikke medhold i, at DR's etiske retningslinjer er overtrådt. LSR afviser Klagers kritik af P1 Morgens valg af vinkel. Klageren skriver, at den interviewede danske ekspert deler opfattelse med den første kilde, og derfor kan hun ikke opfattes som uafhængig ekspert. Konkret udtrykker Klager det på følgende måde i sin ankeskrivelse:

"Desuden skal det bemærkes, at [red] på samme måde som Schneider, gennem sit arbejde,

forsøger at hæmme udbredelse af atomkraft, omend det i hendes tilfælde kun er i Danmark. Der er to

problemer her. For det første har man to eksperter, der hovedsageligt mener det samme, hvorfor påstandene fra Schneider ikke for alvor udfordres, på trods af, at de har en karakter der kræver dette.

Det andet problem er, at | tillægges en videnskabelig autoritet, som får alle Schneiders påstande til at fremstå videnskabeligt velbegrundede."

Men Klager har dog ikke leveret nogen form for dokumentation for, at dette skulle være tilfældet forstået på den måde, at professoren skulle have bestemte normative/politiske opfattelser af atomkraft og ikke fagligt belæg for det, som hun udtaler sig om i indslaget. Hvis professoren måtte have fremsat urigtige og tendentiøse udtalelser, har Klager ikke dokumenteret dette. Når professoren i stor udstrækning giver udtryk for at være enig med tænketanken, kan det jo tænkes at være fordi, der er videnskabelig konsensus, hvilket ikke nødvendigvis er det samme som tendentiøsitet. Det er også, hvad MA giver udtryk for over for Klager. LSR finder det ikke i strid med DR's etik, at de to medvirkende ikke "udfordres", eller at deres udtalelser har en karakter der "kræver dette", som Klager skriver.

Ad. 6.

LSR afviser, at indslaget sætter atomkraft i et dårligt lys, sådan som Klager skriver. DR har i udsendelsen valgt en vinkling, som ikke svarer til Klagers opfattelse af vinklingen og ønske om en bestemt vinkling. Det følger af DR's redaktionelle ret, at DR ikke overtræder egne etiske retningslinjer ved at vinkle, som DR gør: På atomkraftindustrien i tilbagegang. Klager kommer med forslag til andre emner og kilder, som Klager mener er mere interessante, men det er ikke en overtrædelse af DR's etik, at DR har valgt og prioriteret anderledes. LSR afviser tillige, at DR bør redegøre for dette, sådan som Klager efterspørger.

Ad. 7.

LSR afviser, at DR ikke har taget Klagers kritik alvorligt. DR har svaret Klager på Klagers henvendelse og uddybende forholdt sig til Klagers kritik i svaret. DR svarer tillige på Klagers opfølgende kritik og henviser her til at Klager kan gå videre med klagen til LSR. Klager får ikke medhold i dette punkt.

Konklusion og sammenfatning

En Klager mente, at et indslag i P1 Morgen ikke levede op til DR's etik, og at DR's svar på klagen ikke var velbegrundet. LSR afviser kritikken. Det er DR's redaktionelle frihed at vælge vinkler og foretage sin egen journalistiske prioritering. DR's journalistiske produkter skal fungere på egne præmisser på baggrund af den redaktionelle og journalistiske proces, der er gået forud for publicering. Klager har ikke krav på, at DR skal fremlægge en sådan dokumentation, som Klager efterspørger. LSR lægger til grund, at Klager ikke har dokumenteret, at dette skulle være forkert, efter hvad der oplyses i indslaget. Det er DR's valg, hvilke kilder man benytter, og DR har i indslaget valgt at lade en uvildig ekspert med faglig forstand på atomkraftindustrien vurdere de konklusioner, som rapporten indeholder herunder den pointe at energi fra atomkraft er på tilbagegang. Klager hævder, men har ikke dokumenteret, at den interviewede danske professor og ekspert skulle have et bestemt ståsted i debatten og dermed ikke kun udtrykke faglige og videnskabelige synspunkter.

LSR afviser Klagers kritik af P1 Morgens valg af vinkel. Det var ikke indslagets præmis at så tvivl om rapportens konklusioner eller rapportens forfatter. LSR lægger desuden til grund, at Klager ikke har leveret nogen form for dokumentation for, at den medvirkende professor måtte have fremsat urigtige og tendentiøse udtalelser. LSR finder det heller ikke i strid med DR's etik, at de to medvirkende ikke "udfordres" i udsendelsen. LSR afviser Klagers påstand om, at indslaget sætter atomkraft i et dårligt lys. LSR lægger yderligere til grund, at DR har valgt en vinkling i programmet, som ikke svarer til Klagers ønske om en særlig vinkling. Klager kommer desuden med forslag til andre emner og kilder, som Klager mener er mere interessante. Det er ikke en overtrædelse af DR's etik, at DR har valgt og

prioriteret anderledes, end hvad Klager har foreslået. LSR afviser tillige kritikken af DR's svar til Klager. DR har svaret Klager på Klagers henvendelse og forholdt sig til Klagers kritik i svaret.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 28. maj 2024